WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)

z dnia 7 lipca 2009 r. *

W sprawie C-558/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) (Zjednoczone Królestwo) postanowieniem z dnia 11 października 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 grudnia 2007 r., w postępowaniu:

The Queen, na wniosek:

S.P.C.M. SA,

C.H. Erbslöh KG,

Lake Chemicals and Minerals Ltd,

Hercules Inc.

* Język postępowania: angielski.

przeciwko

Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs,

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts, M. Ilešič, prezesi izb, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, R. Silva de Lapuerta, P. Kūris (sprawozdawca), J. Malenovský, J. Klučka, U. Lõhmus i J.J. Kasel, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 27 stycznia 2009 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu S.P.C.M. SA oraz Hercules Inc. przez D. Vaughana, QC, D. Scannella, barrister, M. Lohna, K. van Maldegema oraz R. Canę, solicitors,

— w imieniu C.H. Erbslöh KG oraz Lake Chemicals and Minerals Ltd przez H. Scheidmanna, U. Karpensteina oraz F. Bredt, Rechtsanwälte,

— w imieniu rządu polskiego przez M. Dowgielewicza, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Parlamentu Europejskiego przez I. Anagnostopoulou oraz A. Neergaarda, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Rady Unii Europejskiej przez F. Florinda Gijóna oraz G. Kimberley, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez P. Olivera, działającego w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 10 marca 2009 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni i ważności art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE (Dz.U. L 396, s. 1, wraz ze sprostowaniem w Dz.U. 2007, L 136, s. 3, zwanego dalej „rozporządzeniem REACH").

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy: S.P.C.M. SA, spółką z siedzibą we Francji, będącą producentem rozpuszczalnych w wodzie polimerów wykorzystywanych przemysłowo w zakresie uzdatniania ścieków, C.H. Erbslöh KG, spółką z siedzibą w Niemczech, będącą dystrybutorem i hurtownikiem produktów chemicznych specjalnego przeznaczenia i używanych w przemyśle, w tym preparatów i polimerów, Lake Chemicals and Minerals Ltd, spółką prawa angielskiego, będącą importerem produktów chemicznych, w tym polimerów i preparatów, Hercules Inc., spółką holdingową z siedzibą w Stanach Zjednoczonych, będącą dostawcą produktów na bazie polimerów rozpuszczalnych w wodzie i substancjach organicznych a Secretary of State for the Environment, Food and Rural Affairs, w przedmiocie warunków rejestracji monomerów.

Ramy prawne

3 Motyw 1 rozporządzenia REACH stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie powinno zapewnić wysoki poziom ochrony zdrowia ludzkiego i środowiska, a także swobodny przepływ substancji w ich postaci własnej, jako składników preparatów lub w wyrobach, przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności […]".

4 Motyw 16 wyjaśnia:

„Niniejsze rozporządzenie określa szczegółowe obowiązki i zobowiązania producentów, importerów i dalszych użytkowników substancji w postaci własnej lub w preparatach i w wyrobach. Niniejsze rozporządzenie opiera się na zasadzie, zgodnie z którą przemysł powinien wytwarzać, importować lub stosować substancje lub wprowadzać je do obrotu przy zachowaniu wymaganej odpowiedzialności i staranności, dla zagwarantowania, że w racjonalnie przewidywalnych warunkach nie wystąpią niekorzystne skutki dla zdrowia ludzkiego i środowiska".

5 Zgodnie z motywem 19 tego rozporządzenia:

„[…] przepisy dotyczące rejestracji powinny nakładać na producentów i importerów wymóg generowania danych na temat substancji, które produkują lub importują, wykorzystywania tych danych do oceny ryzyka związanego z tymi substancjami oraz opracowywania i zalecania odpowiednich środków zarządzania ryzykiem. […]".

6 Zgodnie z motywem 41 rozporządzenia REACH:

„Ze względu na funkcjonalność oraz specyficzny charakter półproduktów należy ustanowić dla nich specjalne wymagania rejestracyjne. Polimery powinny zostać zwolnione z obowiązku rejestracji i oceny do czasu określenia w funkcjonalny i opłacalny sposób — na podstawie racjonalnych kryteriów technicznych i uzasadnionych kryteriów naukowych — które z nich należy zarejestrować ze względu na ryzyko dla zdrowia człowieka i dla środowiska".

7 Artykuł 1 tego rozporządzenia przewiduje:

„1. Celem niniejszego rozporządzenia jest zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska, w tym propagowanie alternatywnych metod oceny zagrożeń stwarzanych przez substancje, a także swobodnego obrotu substancjami na rynku wewnętrznym przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności.

[…]

3. Niniejsze rozporządzenie jest oparte na zasadzie, zgodnie z którą do producentów, importerów i dalszych użytkowników należy zagwarantowanie, że substancje, które produkują, wprowadzają do obrotu lub stosują, nie wpływają w sposób szkodliwy na zdrowie człowieka ani na środowisko. Przepisy rozporządzenia oparte są na zasadzie ostrożności".

8 Zakres zastosowania rozporządzenia REACH określony jest w art. 2. Zgodnie z ust. 9 tego artykułu „[p]rzepisy tytułu II i VI nie mają zastosowania do polimerów”.

9 Zgodnie z art. 3 tego rozporządzenia:

„W rozumieniu niniejszego rozporządzenia:

1) substancja: oznacza pierwiastek chemiczny lub jego związki w stanie, w jakim występują w przyrodzie lub zostają uzyskane za pomocą procesu produkcyjnego, z wszelkimi dodatkami wymaganymi do zachowania ich trwałości oraz wszelkimi zanieczyszczeniami powstałymi w wyniku zastosowanego procesu, wyłączając rozpuszczalniki, które można oddzielić bez wpływu na stabilność i skład substancji;

2) preparat: oznacza mieszaninę lub roztwór składający się z dwóch lub większej liczby substancji;

[…]

5) polimer: oznacza substancję składającą się z cząsteczek stanowiących sekwencję jednego lub kilku rodzajów jednostek monomeru. Cząsteczki takie muszą charakteryzować się statystycznym rozkładem masy cząsteczkowej w pewnym zakresie, a różnice w masie cząsteczkowej powinny wynikać przede wszystkim z różnic w liczbie jednostek monomeru w cząsteczce. Polimer zawiera:

a) cząsteczki stanowiące prostą większość wagową, które zawierają co najmniej trzy jednostki monomeru związane kowalencyjnie z co najmniej jeszcze jedną jednostką monomeru lub z innym reagentem;

b) cząsteczki niestanowiące prostej większości wagowej wśród cząsteczek o tej samej masie cząsteczkowej.

W kontekście tej definicji »jednostka monomeru« oznacza przereagowaną formę monomeru w polimerze;

6) monomer: oznacza substancję, która jest w stanie tworzyć wiązania kowalencyjne z serią innych podobnych lub niewykazujących podobieństwa cząsteczek w reakcji tworzenia polimerów, w odpowiednich warunkach wykorzystywanych w danym procesie;

[…]

9) producent: oznacza osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę na terytorium Wspólnoty, wytwarzającą substancję na terytorium Wspólnoty;

[…]

11) importer: oznacza osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę na terytorium Wspólnoty i odpowiedzialną za import;

[…]”.

10 Artykuł 5 powyższego rozporządzenia, zatytułowany „Brak danych, brak obrotu”, stanowi:

„Z zastrzeżeniem art. 6, 7, 21 i 23 substancje w ich postaci własnej, jako składniki preparatów lub w wyrobach nie są produkowane we Wspólnocie ani wprowadzane do obrotu, chyba że zostały zarejestrowane zgodnie z odpowiednimi przepisami niniejszego tytułu, jeżeli jest to wymagane”.

11 Artykuł 6 tego rozporządzenia, zatytułowany „Ogólny obowiązek rejestracji substancji i ich postaci własnej lub jako składników preparatów”, przewiduje:

„1. O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej, każdy producent lub importer substancji, w jej postaci własnej lub jako składnika jednego lub większej liczby preparatów, w ilości co najmniej 1 tony rocznie, przedkłada [Europejskiej Agencji Chemikaliów] dokumenty rejestracyjne.

[…]

3. Każdy producent lub importer polimeru przedkłada [Europejskiej Agencji Chemikaliów] dokumenty rejestracyjne jednego lub większej liczby monomerów lub innych substancji, które nie zostały wcześniej zarejestrowane przez jednego z uczestników stanowiących poprzedzające go ogniwa łańcucha dostaw, jeżeli spełnione są łącznie następujące warunki:

a) polimer ten zawiera co najmniej 2% wagi takich monomerów lub innych substancji w formie jednostek monomeru i substancji związanych chemicznie;

b) całkowita ilość takich monomerów lub innych substancji wynosi co najmniej 1 tonę rocznie.

[…]”.

12 Artykuł 8 rozporządzenia REACH stanowi:

„1. Osoba fizyczna lub prawna mająca siedzibę poza terytorium Wspólnoty, która produkuje substancję w jej postaci własnej, jako składnik preparatów lub w wyrobach, przygotowuje preparat lub wytwarza wyrób, które importowane są na terytorium Wspólnoty, może za obopólną zgodą wyznaczyć osobę fizyczną lub prawną mającą siedzibę na terytorium Wspólnoty jako jej wyłącznego przedstawiciela w zakresie wypełniania obowiązków ciążących na importerach na mocy niniejszego tytułu.

2. Przedstawiciel ten wypełnia także wszelkie inne obowiązki importerów wynikające z niniejszego rozporządzenia. […]

3. Jeżeli zgodnie z ust. 1 i 2 został ustanowiony przedstawiciel, producent spoza terytorium Wspólnoty informuje importera (importerów) w tym samym łańcuchu dostaw o jego ustanowieniu. W rozumieniu niniejszego rozporządzenia importerzy ci będą uważani za dalszych użytkowników".

13 Artykuł 27 tego rozporządzenia stanowi:

„1. W przypadku gdy substancja została zarejestrowana nie dawniej niż w ciągu ostatnich 12 lat […] potencjalny rejestrujący:

a) zwraca się, w przypadku informacji dotyczących badań na zwierzętach kręgowych; oraz

b) może zwrócić się, w przypadku informacji niedotyczących badań na zwierzętach kręgowych,

do poprzednich rejestrujących z prośbą o informacje, których potrzebuje […] w celu dokonania rejestracji.

2. Gdy zwrócono się z prośbą o informacje zgodnie z ust. 1, potencjalni i poprzedni rejestrujący, o których mowa w ust. 1, podejmują wszelkie starania w celu osiągnięcia porozumienia w zakresie udostępnienia informacji, o które zwracają się potencjalni rejestrujący […]. Takie porozumienie może zostać zastąpione przez wniesienie sprawy przed sąd arbitrażowy i przyjęcie jego rozstrzygnięcia.

3. Poprzedni i potencjalni rejestrujący podejmują wszelkie starania w celu zagwarantowania, że koszty udostępnienia informacji ustalone są w sposób sprawiedliwy, przejrzysty i niedyskryminujący. Można to ułatwić poprzez kierowanie się wytycznymi dotyczącymi podziału kosztów, które oparte są na tych zasadach przyjętych przez [Europejską Agencję Chemikaliów] […]. Od rejestrujących wymaga się udziału w kosztach tylko tych informacji, których przedłożenie jest od nich wymagane w celu spełnienia wymagań rejestracyjnych.

[…]".

14 Natomiast art. 138 ust. 2 tego rozporządzenia przewiduje:

„Komisja może przedstawiać wnioski legislacyjne, gdy tylko uda się ustalić wykonalny i opłacalny sposób selekcji polimerów mających podlegać rejestracji na podstawie

rozsądnych kryteriów technicznych i uzasadnionych kryteriów naukowych oraz po opublikowaniu sprawozdania dotyczącego następujących kwestii:

a) ryzyka stwarzanego przez polimery w porównaniu z innymi substancjami;

b) potrzeby, jeżeli taka istnieje, rejestrowania określonych typów polimerów, biorąc pod uwagę konkurencyjność i innowację, z jednej strony, oraz ochronę zdrowia ludzkiego i środowiska, z drugiej".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

15 Według sądu krajowego spółki będące stroną skarżącą w toczącym się przed nim postępowaniu kwestionują interpretację, a także i ważność art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH.

16 Opierając się na dwóch ekspertyzach Netherlands Organisation for Applied Scientific Research (TNO) skarżące w postępowaniu przed sądem krajowym twierdzą, że przereagowane monomery tracą właściwą im charakterystykę chemiczną oraz że polimery są zasadniczo stabilne i bezpieczne. Dlatego zdaniem skarżących, jeśli termin „monomery" występujący w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH należałoby interpretować jako oznaczający bądź obejmujący przereagowane monomery, to wyłączenie polimerów z rejestracji pozbawione byłoby sensu, skoro wymagana jest rejestracja monomerów. Taka interpretacja byłaby ponadto niezgodna z celami tego rozporządzenia, a także miałaby charakter dyskryminacyjny i nieproporcjonalny.

17 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court) dopuścił wniesienie skargi przez skarżące oraz postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) W świetle okoliczności, że wymogi rejestracyjne wskazane w tytule II rozporządzenia [REACH] nie mają zastosowania do polimerów na mocy art. 2 ust. 9 tego rozporządzenia, czy zawarte w art. 6 ust. 3 odesłanie do »monomerów« dotyczy:

a) przereagowanych monomerów, to jest monomerów, które weszły ze sobą w reakcję w taki sposób, że nie podlegają wydzieleniu z polimeru, którego część stanowią;

b) nieprzereagowanych monomerów, to jest monomerów, które są pozostałością procesu polimeryzacji i które po zakończeniu procesu zachowały swe chemiczne cechy i właściwości odrębne od polimeru, czy też

c) przereagowanych i nieprzereagowanych monomerów?

2) Jeśli odpowiedź na pierwsze pytanie jest zawarta w lit. a) lub c), czy stosowanie art. 6 ust. 3 rozporządzenia [REACH] do wytwórców lub importerów polimerów jest sprzeczne z prawem ze względu na okoliczność, że wymogi te są nieracjonalne, dyskryminacyjne lub nieproporcjonalne?".

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie pytania pierwszego

18 Zwracając się z pierwszym pytaniem sąd krajowy zmierza do uzyskania wyjaśnienia terminu „monomery" użytego w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH.

19 Na wstępie należy podnieść, że po pierwsze, zgodnie z powyższym przepisem producent lub importer polimeru składa wniosek o rejestrację jednego lub większej liczby monomerów, które nie zostały jeszcze zarejestrowane przez uczestnika obrotu stanowiącego wcześniejsze ogniwo łańcucha dostaw, jeżeli polimer zawiera co najmniej 2% wagi takich monomerów w formie jednostek monomerów i jeśli całkowita ilość takich monomerów wynosi co najmniej jedną tonę rocznie.

20 Po drugie, monomery nieprzereagowane muszą zostać zarejestrowane, zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 rozporządzenia REACH, ponieważ stanowią one substancje jako takie. Natomiast polimery są wyłączone z obowiązku rejestracji zgodnie z art. 2 ust. 9 tego rozporządzenia.

21 Należy następnie podnieść, że po pierwsze, z brzmienia art. 3 pkt 5 rozporządzenia REACH wynika, że polimer składa się z jednostek monomeru, które są monomerami w formie przereagowanej.

22 Po drugie, zgodnie z art. 3 pkt 6 tego rozporządzenia monomer oznacza z kolei „substancję” w rozumieniu art. 3 ust. 1 gdy jest on w postaci nieprzereagowanej.

23 Po trzecie, z art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH wynika, że rejestracja dotyczy monomerów lub wszelkich innych substancji tworzących polimer.

24 Dlatego też biorąc pod uwagę definicję polimeru podaną w art. 3 pkt 5 tego rozporządzenia, a przywołaną w pkt 21 niniejszego wyroku, rejestracja dotyczy monomerów w postaci przereagowanej.

25 Okoliczność, że w angielskiej i francuskiej wersji językowej, w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH użyte zostały sformułowania „monometric units” i „unités monomériques”, a nie sformułowania „monomer units” i „unités monomères” znajdujące się w art. 3 pkt 5 tego rozporządzenia, nie ma żadnego wpływu na powyższy wniosek.

26 Z dokumentu Rady Unii Europejskiej z dnia 5 listopada 2004 r. (nr 13788/04, s. 5) wynika bowiem, że pojęcia te zostały dodane na wniosek Królestwa Szwecji. Szwedzka wersja językowa rozporządzenia REACH zawiera to samo sformułowanie „jednostki monomeru” w art. 3 pkt 5 i w art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia.

27 Wynika stąd, że termin „monomery” użyty w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH dotyczy tylko monomerów w postaci przereagowanej, zawartych w polimerach.

28 Wniosku tego nie podważa analiza systematyki powyższego rozporządzenia.

29 Wbrew twierdzeniom skarżących w postępowaniu przed sądem krajowym obowiązek rejestracji monomerów nie stanowi wyjątku od zasady wyłączenia rejestracji polimerów.

30 Po pierwsze, brzmienie motywu 19 rozporządzenia REACH potwierdza istnienie obowiązku rejestrowania produkowanych lub importowanych substancji bez żadnego rozróżnienia.

31 Po drugie, art. 6 rozporządzenia REACH, zatytułowany „Ogólny obowiązek rejestracji substancji i ich postaci własnej lub jako składników preparatów", ustanawia ogólną zasadę rejestrowania, a nie zwolnienia z rejestracji.

32 Należy również odrzucić argument skarżących w postępowaniu przed sądem krajowym, zgodnie z którym interpretacja taka jak przyjęta w pkt 27 niniejszego wyroku sprawia, że przewidziane w art. 2 ust. 9 rozporządzenia REACH zwolnienie z obowiązku rejestracji odnoszące się do polimerów jest bezprzedmiotowe.

33 W tym zakresie należy podnieść, że art. 6 ust. 3 tego rozporządzenia dotyczy monomerów, które nie zostały jeszcze zarejestrowane na wcześniejszym etapie dostaw.

34 Wynika stąd, że obowiązek rejestracji nie dotyczy polimerów, lecz jedynie monomerów posiadających własne cechy istniejące przed polimeryzacją.

35 Wreszcie wniosek sformułowany w pkt 27 niniejszego wyroku znajduje potwierdzenie w definicji celów rozporządzenia REACH zawartej w jego motywie 1 i art. 1 ust. 1. Cele te polegają na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska oraz swobodnego obrotu substancjami, przy jednoczesnym wspieraniu konkurencyjności i innowacyjności.

36 Obowiązek rejestrowania monomerów służy ochronie zdrowia i środowiska, dla których cechy tych substancji mogą stanowić zagrożenie.

37 Cel w postaci swobodnego obrotu substancjami na rynku wewnętrznym przy jednoczesnym wspieraniu konkurencyjności i innowacyjności nie jest w stanie podważyć sposobu zdefiniowania „monomerów", a jedynie wpłynąć na ważność art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH, czego dotyczy drugie pytanie.

38 Z całości powyższych rozważań wynika, że na pierwsze pytanie należy odpowiedzieć, iż termin „monomery" użyty w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH dotyczy wyłącznie monomerów w postaci przereagowanej, zawartych w polimerach.

W przedmiocie pytania drugiego

39 Zwracając się z drugim pytaniem, sąd krajowy zmierza w istocie do ustalenia, czy art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH jest nieważny przez to, że nakłada na producentów i importerów polimerów obowiązek składania wniosku o rejestrację monomerów zdefiniowanych w pkt 38 niniejszego wyroku.

W przedmiocie braku racjonalności art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH

40 Należy stwierdzić, że zarzut ten objęty jest zakresem zarzutu dotyczącego braku poszanowania zasady proporcjonalności.

W przedmiocie braku poszanowania zasady proporcjonalności

41 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada proporcjonalności, którą zalicza się do podstawowych zasad prawa wspólnotowego, wymaga, by środki prawne wynikające z zastosowania przepisów wspólnotowych były odpowiednie do realizacji zamierzonego celu i nie wykraczały poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia [wyrok z dnia 10 grudnia 2002 r. w sprawie C-491/01 British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, Rec. s. I-11453, pkt 122 i przytoczone tam orzecznictwo].

42 W ramach sądowej kontroli wymienionych powyżej warunków należy ustawodawcy wspólnotowemu w dziedzinie, której dotyczy niniejsza sprawa, wymagającej od niego dokonywania rozstrzygnięć o charakterze politycznym, gospodarczym i społecznym

oraz oceny złożonych sytuacji, przyznać szeroki zakres swobodnego uznania. Tylko oczywiście niewłaściwy charakter przepisów wydanych w tej dziedzinie w stosunku do zamierzonego przez właściwe instytucje celu może powodować nieważność tego przepisu [ww. wyrok w sprawie British American Tobacco (Investments) i Imperial Tobacco, pkt 123 i przytoczone tam orzecznictwo].

43 W niniejszym przypadku należy zbadać, czy obowiązek rejestracji monomerów zdefiniowanych w pkt 38 niniejszego wyroku i spełniających kumulatywne warunki przewidziane w art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH, stanowi proporcjonalny środek służący osiągnięciu celów tego rozporządzenia.

44 Jak to zostało przypomniane w pkt 35 niniejszego wyroku, cele tego rozporządzenia, zdefiniowane w jego art. 1 ust. 1 polegają na „zapewnieni[u] wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska […], a także swobodnego obrotu substancjami na rynku wewnętrznym przy jednoczesnym wsparciu konkurencyjności i innowacyjności".

45 Jednakże w świetle motywu 16 rozporządzenia REACH należy stwierdzić, że głównym celem obowiązku rejestracji przewidzianego w art. 6 ust. 3, ustanowionym przez prawodawcę wspólnotowego jest pierwszy ze wskazanych trzech celów, to znaczy zapewnienie wysokiego poziomu ochrony zdrowia i środowiska.

46 Środkiem do osiągnięcia tego celu, jak wynika to z motywu 19 rozporządzenia REACH, jest nałożony na producentów i importerów obowiązek dokonania rejestracji, obejmujący obowiązek przedstawienia danych na temat produkowanych lub importo-

wanych substancji, wykorzystywania tych danych do oceny ryzyka związanego z tymi substancjami oraz opracowywania i zalecania odpowiednich środków zarządzania ryzykiem.

47 Należy podnieść, że zgodnie z art. 6 ust. 1 rozporządzenia REACH powyższy obowiązek rejestracji dotyczy wszelkiego rodzaju substancji produkowanej we Wspólnocie lub importowanej na jej obszar w ilości nie mniejszej niż jedna tona rocznie. Ponadto obowiązek ten obejmuje wszystkie substancje niezależnie od tego, czy zostały one uznane za niebezpieczne, z zastrzeżeniem wyraźnych wyjątków.

48 Biorąc pod uwagę wniosek sformułowany w pkt 38 niniejszego wyroku monomery w postaci przereagowanej, wchodzące w skład polimeru, są objęte powyższym obowiązkiem, a polimery są z niego zwolnione.

49 Jeśli chodzi o cel w postaci ochrony zdrowia i środowiska, to na wstępie należy stwierdzić, że rejestrowanie substancji służy lepszemu informowaniu ogółu oraz profesjonalistów o możliwym ryzyku, oraz że rejestracja powinna być uznawana za środek służący poprawie poziomu tej ochrony.

50 W tym zakresie należy zauważyć, że chociaż polimery są zwolnione z obowiązku rejestracji ze względów praktycznych związanych z ich zbyt wielką liczbą, to sytuacja ta może ulec zmianie zgodnie z art. 138 ust. 2 rozporządzenia REACH, gdy tylko zostanie ustalona skuteczna i niekosztowna metoda selekcji polimerów.

51 Zatem obowiązek rejestrowania monomerów, mniej licznych od polimerów, pozwala na poznanie ryzyka związanego nie tylko z tymi substancjami, lecz również

z monomerami w postaci pozostałości po procesie polimeryzacji lub po ewentualnym rozpadzie polimerów.

52 Jak podniosła rzecznik generalna w pkt 94 swej opinii, w razie wytwarzania polimerów we Wspólnocie interes w rejestracji monomerów jest oczywisty, gdyż monomery są w obrębie Wspólnoty używane w postaci nieprzereagowanej, przez co niezbędne jest, by informacje dotyczące rejestracji były dostępne na tym obszarze w celu opanowania ewentualnego ryzyka.

53 Ponadto w razie importu polimerów na obszar Wspólnoty obowiązek rejestracji monomerów w postaci przereagowanej służy na tych samych warunkach ochronie zdrowia i środowiska, ponieważ pozwala on na uzyskanie dokładniejszych informacji o polimerach.

54 Co więcej, tego rodzaju obowiązek rejestracji monomerów jest zgodny z zasadą ostrożności zawartą w art. 1 ust. 3 rozporządzenia REACH.

55 Nałożony na importerów obowiązek rejestracji prowadzi do bardziej zrównoważonego podziału kosztów rejestracji pomiędzy producentów wspólnotowych i importerów.

56 Ta równość traktowania pozwala na uniknięcie zakłóceń konkurencji i gwarantuje tym samym lojalną konkurencję w obrębie Wspólnoty.

57 Jak podniosła rzecznik generalna w pkt 105 swojej opinii, ochrona producentów wspólnotowych przed niekorzystnymi następstwami w zakresie konkurencyjności, mogącymi wynikać z innych warunków stworzonych importerom, jest prawnie akceptowalnym celem prawodawcy wspólnotowego.

58 Wynika stąd, że obowiązek rejestracji wchodzących w skład polimerów monomerów w postaci przereagowanej jest właściwy do osiągnięcia celów rozporządzenia REACH.

59 Jednakże należy jeszcze zbadać, czy obowiązek ten nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.

60 Aby zapewnić realną konkurencję we Wspólnocie, importerzy monomerów muszą być poddani takim samym obowiązkom jak producenci wspólnotowi, lub też obowiązkom podobnym, prowadzącym do wyrównania kosztów.

61 Jakikolwiek inny przepis mający na celu skompensowanie braku kosztów rejestracji po stronie importerów nie byłby wcale dla nich mniej restrykcyjny.

62 Podobnie każde ograniczenie obowiązku rejestracji tylko do monomerów produkowanych we Wspólnocie byłoby sprzeczne z celem w postaci zapewnienia konkurencyjności i innowacyjności, ponieważ import monomerów po niższych cenach, nieuwzględniających kosztów rejestracji, zniechęcałby producentów wspólnotowych do rozpoczynania lub kontynuowania badań nad tymi monomerami.

63 Wynika stąd, że obowiązek rejestracji monomerów w postaci przereagowanej, będących składnikiem polimerów, nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów rozporządzenia REACH.

64 Skarżące w postępowaniu przed sądem krajowym kwestionują jednak proporcjonalność powyższego obowiązku rejestracji i uważają, po pierwsze, że importerzy napotykają poważne trudności praktyczne wynikające w szczególności z faktu, że nie znają składu importowanych polimerów, a po drugie, że koszty procedury rejestracji są znacząco nieproporcjonalne w stosunku do generowanego obrotu i ilości danych substancji.

65 W tym zakresie należy przede wszystkim podnieść, że art. 8 ust. 1 rozporządzenia REACH przewiduje możliwość wyznaczenia wyłącznego przedstawiciela przez osobę, która produkuje substancję w jej postaci własnej lub zawartej w preparacie lub która produkuje wyrób importowany do Wspólnoty.

66 Przedstawiciel ten wypełnia wszystkie obowiązki dotyczące importerów, którzy są o tym informowani i którzy są wobec tego uważani za dalszych użytkowników. Zatem obowiązki rejestracyjne spoczywają na przedstawicielu, który jest wyznaczany przez producenta niemającego siedziby we Wspólnocie i który cieszy się zaufaniem tego ostatniego.

67 Po drugie, w odniesieniu do kosztów, jakie pociąga za sobą procedura rejestracyjna, należy stwierdzić, że procedura ta jest taka sama niezależnie od tego, czy wyroby są produkowane we Wspólnocie, czy poza nią, oraz że w konsekwencji producenci niemający siedziby we Wspólnocie oraz importerzy nie ponoszą większych obciążeń niż producenci wspólnotowi.

68 Ponadto, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 130 swej opinii, rozporządzenie REACH przewiduje podział obowiązku przedkładania informacji, mający na celu redukcję kosztów związanych z substancjami pomiędzy poszczególnymi osobami zgłaszającymi tę samą substancję.

69 I tak motyw 33 tego rozporządzenia stanowi, że „[n]ależy przewidzieć wspólne przedkładanie informacji o substancjach i udostępnianie tych informacji w celu zwiększania efektywności systemu rejestracji, obniżenia jej kosztów oraz zmniejszenia liczby badań przeprowadzanych na zwierzętach kręgowych".

70 Realizacja tego celu zapewniona jest na mocy art. 27 ust. 3 rozporządzenia REACH, który przewiduje podział obowiązku udostępniania informacji pomiędzy rejestrującymi w celu obniżenia kosztów.

71 Zatem, biorąc pod uwagę ograniczoną liczbę potencjalnych monomerów, dwunastoletni okres ważności poprzedniej rejestracji substancji przewidziany w art. 27 rozporządzenia REACH, jak również możliwość podziału obowiązku przekazywania informacji w celu obniżenia kosztów, obciążenia finansowe wynikające z obowiązku rejestracji monomerów w postaci przereagowanej w polimerze nie są oczywiście nieproporcjonalne w warunkach swobodnego przepływu produktów na rynku wewnętrznym otwartym na lojalną konkurencję.

72 Z powyższych rozważań wynika, że art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH nie jest nieważny ze względu na naruszenie zasady proporcjonalności.

W przedmiocie braku poszanowania zasady równego traktowania

73 Skarżące w postępowaniu przed sądem krajowym zarzucają, że chociaż obowiązek rejestracji monomerów jest identyczny, to rejestracja tych substancji jest łatwiejsza dla producentów wspólnotowych niż dla importerów, ponieważ ci pierwsi znają skład swoich produktów, natomiast importerzy uzależnieni są od dobrej woli dostawców mających siedzibę poza obszarem Wspólnoty.

74 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada równego traktowania lub zasada niedyskryminacji wymagają, by porównywalne sytuacje nie były traktowane w różny sposób i by różne sytuacje nie były traktowane w identyczny sposób, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (wyrok z dnia 10 stycznia 2006 r. w sprawie C-344/04 IATA i ELFAA, Zb.Orz. s. I-403, pkt 95 i przytoczone tam orzecznictwo).

75 W tym zakresie należy zauważyć, że po pierwsze, obowiązek rejestracji jest identyczny dla producentów wspólnotowych i dla importerów.

76 Po drugie, należy stwierdzić, że monomery w postaci przereagowanej w polimerach wytwarzanych we Wspólnocie lub importowanych na jej obszar znajdują się w porównywalnych sytuacjach, gdyż są one wzajemnie zastępowalne lub identyczne.

77 Po trzecie, producenci wspólnotowi i importerzy znajdują się w różnych sytuacjach, ponieważ ci pierwsi znają swe produkty, podczas gdy ci drudzy są uzależnieni od informacji przekazywanych przez dostawców mających siedzibę poza obszarem Wspólnoty.

78 Niemniej jednak identyczne traktowanie tych różnych sytuacji jest obiektywnie uzasadnione poszanowaniem zasad konkurencji obowiązujących na rynku wewnętrznym.

79 Odmienne traktowanie importerów monomerów w postaci przereagowanej i producentów tych substancji mających siedzibę we Wspólnocie oznaczałoby bowiem faworyzowanie tych pierwszych.

80 Wynika stąd, że nie można stwierdzić żadnego naruszenia zasady równego traktowania, a w konsekwencji, że art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH nie jest nieważny ze względu na naruszenie tej zasady.

81 Z całości poprzedzających rozważań wynika, że analiza drugiego pytania nie ujawniła żadnej okoliczności mogącej wpłynąć na ważność art. 6 ust. 3 rozporządzenia REACH.

W przedmiocie kosztów

82 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

1) **Termin „monomery" użyty w art. 6 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH), utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE, dotyczy wyłącznie monomerów w postaci przereagowanej, zawartych w polimerach.**

2) **Analiza drugiego pytania nie ujawniła żadnej okoliczności mogącej wpłynąć na ważność art. 6 ust. 3 rozporządzenia nr 1907/2006.**

Podpisy